

TALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 30/2006 vp

Hallituksen esitys laiksi poikkeusolojen vakuutustakuusta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 13 päivänä kesäkuuta 2006 lähettänyt talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi poikkeusolojen vakuutustakuusta (HE 80/2006 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 49/2006 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Tarmo Pukkila ja ylitarkastaja Mikko Määttä, sosiaali- ja terveysministeriö
- lainsäädäntösihteeri Liisa Vanhala, oikeusministeriö
- hallitusneuvos Veikko Kantola, valtiovarainministeriö
- valmiusasiamies Ralf Sontag, Huoltovarmuuskeskus.

HALLITUKSEN ESITYS

Lakiehdotuksen mukaan valtioneuvosto voi valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa ja väestön toimeentuloa tai talouselämän toimintaa vakavasti vaarantavissa normaaliolojen häiriötilanteissa antaa valtioneuvoston vakuutuslain mukaisesti vahinkovakuutukselle.

Poikkeusolojen vakuutustakuu voidaan antaa määräajaksi ainostaan, jos vahinkovakuutusta voidaan pitää välttämättömänä väestön toimeentulon tai maan talouselämän turvaamiseksi ja jos

olosuhteisiin nähden asianmukaista jälleenvakuutusta ei ole saatavilla. Laissa säädetään myös vakuutustakuun enimmäismäärästä, takuumaksusta ja käsittelymaksusta.

Valtioneuvosto asettaa poikkeusolojen vakuutustoimikunnan, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida huoltovarmuuteen liittyviä tekijöitä ja hoitaa muita laissa säädettyjä vakuutustakuita koskevia tehtäviä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Talousvaliokunta ehdottaa, että lakiehdotus hyväksytään perustuslakivaliokunnan edellyttä-

min muutoksin.

Lailla turvataan väestön toimeentulolle, talouselämän toiminnalle ja huoltovarmuudelle

keskeisten kuljetusten jatkuminen silloin, kun riittäviä jälleenvakuutuksia ei ole poikkeusoloissa ja muissa vakavissa häiriötilanteissa saatavilla markkinoilta olosuhteisiin nähden asianmukaisin ehdoin. Vakuutustakuu voi kattaa meri-, ilma-, raide- ja maaliikenteen, ja se voidaan myöntää sekä kotimaiselle että ulkomaiselle kuljetuskalustolle.

Poikkeusolojen vakuutustakuusta ja poikkeusolojen vakuutustakuutoimikunnasta säädetään nykyisin valmiuslaissa. Uudella lailla kumotaan nämä valmiuslain säännökset, ja poikkeusolojen vakuutustakuusta säädetään annettavalla erillisellä lailla. Valiokunta pitää lakia tarpeellisenä, koska vakuutustakuun käyttöala poikkeaa valmiuslain soveltamisalasta ja koska vakuutustakuuasioissa valmiuslain päätöksentekomenettely olisi tarpeettoman monivaiheinen ja aikaa vievä.

Yksityiskohtaiset perustelut

4 §. Takuumaksu ja käsittelymaksu. Pykäläehdotuksen 1 momentin mukaan poikkeusolojen vakuutustakuusta peritään takuumaksu, jonka suuruutta määrittäessä otetaan huomioon valtiolle aiheutuvan riskin laatu ja laajuus.

Perustuslakivaliokunta sanoo lausunnossaan, että takuumaksun suuruuden yleisten perusteiden tulisi selkeämmin ilmetä suoraan laista perustuslain edellyttämällä tavalla. Sen vuoksi sääntelyä on tarpeen täsmentää luettelemalla laissa riskin laadun ja laajuuden lisäksi muitakin maksun suuruuteen vaikuttavia seikkoja.

Pykälän 1 momenttia on täsmennetty valtiolle aiheutuvan riskin laadun ja laajuuden lisäksi perusteilla, jotka on otettava huomioon takuumaksun suuruutta määrittäessä.

7 §. Tehtävät. Poikkeusolojen vakuutustakuutoimikunnan tehtävänä on ehdotuksen 1 momentin 4 kohdan mukaan hallinnoida poikkeusolojen vakuutustakuuta.

Perustuslakivaliokunta toteaa, että sääntelyä on sille asetettavan täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimuksen johdosta aiheellista täsmentää

luettelemalla laissa niitä tehtäviä, joita hallinnointi pitää sisällään.

Mainittua kohtaa on täydennetty perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla siten, että siinä luetellaan toimenpiteitä, joilla vakuutustakuutoimikunta hallinnoi vakuutustakuuta.

Päätosehdotus

Edellä esitetyn perusteella talousvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 4 ja 7 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

4 §

Takuumaksu ja käsittelymaksu

Poikkeusolojen vakuutustakuusta peritään takuumaksu, jonka suuruutta määrittäessä otetaan huomioon *takuumaksun vastaavuus suhteessa riskiin, poikkeuksellisten olosuhteiden vakavuus, alueellinen laajuus ja merkitys vahinkovakuutuksen kohteelle tai vakuutetulle sekä muut valtiolle aiheutuvan riskin laatuun ja laajuuteen vaikuttavat seikat.* Vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen takuumaksua voidaan alentaa tai se voidaan jättää perimättä.

(2 mom. kuten HE)

7 §

Tehtävät

Poikkeusolojen vakuutustakuutoimikunnan tehtävänä on:

(1—3 kohta kuten HE)

4) *arvioida riskejä, pitää yhteyttä vakuutusenantajiin, vakuutuksenottajiin ja viranomaisiin, seurata olosuhteita, vakuutustakuun ehtojen noudattamista ja huoltovarmuuden ylläpitämiselle välttämättömien hyödykkeiden varastointia ja tuontitarvetta sekä muilla tarvittavilla*

toimenpiteillä hallinnoida poikkeusolojen va- (2 mom. kuten HE)
kuutustakuita; _____

(5 kohta kuten HE)

Helsingissä 23 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jouko Skinnari /sd	Sirpa Paatero /sd
vpj.	Jari Leppä /kesk	Klaus Pentti /kesk
jäs.	Arto Bryggare /sd	Antti Rantakangas /kesk
	Sari Essayah /kd	Martin Saarikangas /kok
	Esko Kiviranta /kesk	Juhani Sjöblom /kok
	Martti Korhonen /vas	Oras Tynkkynen /vihr
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	vjäs. Roger Jansson /r
	Seppo Lahtela /kesk	Iivo Polvi /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eelis Roikonen.